

Druhý snem KDH

(1990)

Mesiace, ktoré uplynuli od nášho prvého snemu, boli plné vzruchov pre celé Slovensko, aj pre naše hnutie. Zažili sme v nich vzostup aj pokles a volebné výsledky na hranici 20%. Vstúpili sme do vlády, pretože bez nás dosť dobre nebolo možné a stále nie je možné vytvoriť pevnú vládu. Pri svojom rozhodovaní sme mali na zreteli záujmy Slovenska, vieru, silu a potrebu kresťanskodemokratických myšlienok v našej spoločnosti. Vďaka našim voličom sme znovu po 43 rokoch dostali do vlády uvedomejších kresťanov.

Na Slovensku sme presadili ako dôležitú záruku proti vzniku autoritatívnej vlády rozdelenie kresiel tak, že funkciu predsedu vlády a funkciu ministra vnútra nemôže zastávať kandidát toho istého hnutia alebo tej istej strany. Nie náhodou práve na nášho ministra vnútra sa veľmi skoro po vytvorení vlády začali množiť útoky.

Do programu federálnej vlády sme presadili ako perspektívny cieľ začlenenie oboch našich národov, Slovákov aj Čechov, v budúcej Európe ako svojbytné a rovnoprávne subjekty. Kresťanskodemokratické hnutie vošlo do vedomia Slovákov ako hnutie, ktoré najdôslednejšie presadzuje kresťanské etické princípy do života spoločnosti. Práve preto stále na nás útočí tlač, ktorá takýmto princípom nepraje. (...)

Od zrodu nášho hnutia až doteraz neustále vedieme medzi sebou aj navonok diskusie o národnom programe nášho hnutia. Súčasná politická situácia na Slovensku dokazuje, že národná otázka je

na Slovensku stále tou najdôležitejšou. Dôležitejšou než zahraničné investície, ekonomická reforma či začlenenie do medzinárodných organizácií. Naše hnutie sa zrodilo, rástlo a existuje ako národné hnutie. Zájmy Slovenska sú nám prvoradé a chceme dosiahnuť pre Slovensko postavenie v Európe na úrovni samostatnosti. (...)

Pri tvorbe našej národnej línie vychádzame z toho, že náhle osamostatnenie Slovenska nie je možné a nebolo by ani v záujme Slovenska. Nebolo by možné preto, že si ho väčšina Slovenska neželá, zahraničie by nás prijalo, ale vo vnútri Slovenska by viedlo k hospodárskym aj politickým nepokojom veľkého rozsahu. (...)

Pri analýze ekonomickej situácie potvrdil J. Čarnogurský zámer ďalej pokračovať cestou podpory hospodárskej spolupráce medzi Slovenskom a zahraničím s perspektívnou pomocou sesterských kresťanskodemokratických strán a hnutí v západnej Európe. Vyzdvihol dôležité miesto KDH vo svetovom kresťanskodemokratickom hnutí a jeho členstvo v Európskej demokratickej únii.

Naše hnutie je jedinou organizáciou zo Slovenska, ktorej sa dostalo takéhoto medzinárodného uznania a jedinou organizáciou, ktorá v európskych inštitúciách môže priamo zastupovať záujmy Slovenska.

Za najdôležitejšiu podmienku činnosti KDH označil J. Čarnogurský jeho vnútorný stav. Pripomenul situáciu s rozdelenou politickou platformou vo VPN, SNS a KSS.

Naše hnutie je zatiaľ ušetrené takýchto vnútorných zápasov a usilujeme sa im vyhnúť aj v budúcnosti. Ušetrené je vďaka dvom podmienkam. Zjednocuje nás kresťanský ideový základ a jeho aplikácia v našom osobnom živote a vnútorná voľnosť nášho hnutia, ktorá umožňuje každému členovi voľne zaujímať stanoviská ku všetkým politickým otázkam. Vnútorná voľnosť nášho hnutia umožnila, že politický výbor sa v auguste vyslovil za konfederáciu Česko-Slovenska a východoslovenské okresné centrá nášho hnutia sa zase v septembri vyslovili za podporu federácie Česko-Slovenska. Ak by sme sa snažili potlačiť túto voľnosť vyjadrovania názorov, zákonite

by to časom viedlo k rozkolu v našom hnutí. Vnútrohá voľnosť nášho hnutia je zárukou, že všetky názory budú podrobené dôkladnej oponentúre, budú mať čas a možnosť na vyzretie, ukáže sa, či vyjadrované názory možno uskutočniť a za akých podmienok. (...)

Pohľad na doterajšie účinkovanie nášho hnutia na domácej scéne ukazuje, že najväčšie nedostatky máme pri prezentácii nášho hnutia voči spoluobčanom. Najmä v mestách sme nedokázali vytvoriť o sebe obraz otvoreného hnutia, v ktorom majú miesto všetci, a v ktorom kresťanský základ práve umožňuje spoločensky plný život. Uplatňujeme kresťanské hodnoty v živote, ale nie sme náboženským hnutím. Vážime si podporu cirkvi pre naše hnutie, najmä katolíckej cirkvi. (...)

Naše hnutie nie je náboženské, ale je ekumenické v tom zmysle, že máme záujem o účasť na našom hnutí členov všetkých cirkví. Vzťah nášho hnutia k príslušníkom nekatolíckych cirkví a podmienky, ktoré im v našom hnutí vytvárame, môžu byť signálom našej otvorenosti voči spoločnosti vôbec. (...)

Košice 3. novembra 1990